

Ainevaldkond „Kunstained”

1. Üldalused

1.1. Kunstipädevus

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi; 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;

3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;

4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi; 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;

6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes. Kunsti ja muusikat õpitakse 1. –9. klassini. Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemente ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt.

I kooliaste

kunst – 4,5 nädalatundi muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste kunst – 3 nädalatundi muusika – 4 nädalatundi

III kooliaste kunst – 3 nädalatundi muusika – 3 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmeti määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemented ja õppe-kasvatuseesmärgid on saavutatavad.

2 1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljenduskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuvas ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealane (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus.

Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsivahendite ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid

ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus.

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes 3 keskkondades.

Enesemääratluspädevus.

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus.

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus.

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus.

Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus

Kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud teavet rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valima ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamisega kaasneva võivatest terviseriskidest ja internetis loomingu jagamise turvalisusest.

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teistes valdkondades õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.

Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika.

Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümboolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümboolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained.

Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained.

Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia.

Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus.

Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

MUUSIKA AINEKAVA

1. Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
3. võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
5. rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;
7. kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemethodikat;
8. leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jm).

2. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe -ja/ või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

I kooliaste 2 tundi nädalas (a 70 tundi, kokku – 210 tundi)

1. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Vene keel, eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming

<p>-Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;</p> <p>-laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</p>	<p>-Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>-mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>-laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>-laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>-laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>-laulab peast laule: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke" (A. Kiiss), Küll on tähed" (O.Roots) “Võilill” “Kaks kalameest”</p>	<p>Eesti keel, vene keel</p> <p>Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika</p> <p>Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>
<p>-Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>-kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>Õpib tundma astmeid SO, MI,RA, LE, JO, tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>Kunst/loodusõpetus</p> <p>Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p>Matemaatika</p> <p>Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>-Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>-kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>-Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>-väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);	-Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; -tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Muusikapala ülesehitus.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Väärtustab enese ja teiste loomingut; -kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	-Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; -kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; -loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; -kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Eesti keel , vene keel Õigekiri, liisusalvide, regivärside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; -kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); -väärtustab enese ja teiste loomingut.	-kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; -eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses)	-Mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. Matemaatika

	<p>tegevustes: astmetrepp ja astmete värvid.</p> <p>-Rütmifiguuride TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpaus õppimine ja kasutamine ülesannetes. □</p> <p>tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid</p> <p>mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt</p> <p>noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>-rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i></p>	<p>Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p>
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	

<p>-Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu. Matemaatika Loogika. Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.</p>
--	--	---

2. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, vene keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</p>
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>-Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule -Laulab melodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>-Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; -mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; -laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; -laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga</p>	<p>Eesti keel , vene keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus</p>

	<p>laule õpetaja valikul; laulab peast 2. klassi laule: „Eesti hümn“ (F.Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); „Kirju sügis, tere!“ (M. Wunderlich) „Vihmapiiskade laul“ (K. Levin) „Emadepäeva laul“ (T. Kõrvits).</p>	<p>Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p>Matemaatika Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>
--	---	---

PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>-Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>-kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p> <p>-Esinemisjulguse ja oskuse arendamine.</p>	<p>Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>- Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.</p>	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala ülesehitus.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming

-Väärtustab enese ja teiste loomingut; -kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	-Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmija plaatpillidel; -kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; -loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; -kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamiseks.	Eesti keel, vene keel Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
---	---	---

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; -kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); -väärtustab enese ja teiste loomingut.	-On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); -kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; -väljendab muusika meeoleu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; -seostab muusikapala selle autoritega. -eristab kuuldelt laulu ja pillimuusikat;	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusika meeoleu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
- Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI TI, TIRI TIRI tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid. Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

	<p>kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i></p>	<p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud. Kunst Kõlavärv.</p>
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	

Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli	Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Eesti keel, vene keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutus. Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu. Matemaatika Loogika. Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.
--	---	---

3. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; -lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
-Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; -laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause -Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); -kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).	-Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; -mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; -laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; -laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja	Eesti keel , vene keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha

	valikul; laulab peast 3. klassi laule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Aisakell“ (rahvalaul Ameerikast), „Teele, teele, kurekesed“, „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“) „Valss emale“ (K. Sillamaa).	tunnetamine laulmisel, hingamine. Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). Matemaatika Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.
--	--	--

PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab pillimängu kaasmängudes; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus). Esinemisjulguse ja oskuse arendamine. 	Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; väljendab pillimängus muusika sisu ja meeolelu.	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);	Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeolelu ja ülesehitust liikumise kaudu; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	Kehaline kasvatus Muusikapala meeolelu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Muusikapala ülesehitus. kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.

OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. 	Eesti keel , vene keel Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); väärtustab enese ja teiste loomingut. 	<ul style="list-style-type: none"> On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpituid oskussõnavara; väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; seostab muusikapala selle autoritega. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: noodivältused, paus, rütmifiguurid:	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.

	<p>TI-TIRI, TIRI-TI, rütmifiguurid ja paus: TAI-RI tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refraan, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i>.</p>	<p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. Kehaline kasvatus Rahvatantsud. Kunst Kõlavärv.</p>
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	

<p>Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu. Matemaatika Loogika. Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.</p>
---	--	---

Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

II kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;

- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine; 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes (4.-6. klassid)

4.klass- 2 tundi nädalas (70 tundi)

4. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast 	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Eesti keel, vene keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega; rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika 	<p>Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>

	<p>väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p>	
--	---	--

	<p>laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti hümn (Fr. Pacius), Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), "Põhjamaa" (Ü. Vinter) "Meie elu" (K.A.Hermannl);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laulab meloodiat <p>relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; seostab relatiivseid</p>	
--	---	--

	helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g– G2.	
--	--	--

PILLIMÄNG

Õpitulemused ja õppesisu

- Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des;
 - rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
 - seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
 - Kasutab pillimängus seni omandatud teadmisi ja oskuseid.

Lõiming

Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).
Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.
Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Õpitulemused ja õppesisu

- Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).

- Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vorm
 - tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

Lõiming

Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti lauluja ringmängud.
Matemaatika Muusikapala vorm.

OMALOOMING

Õpitulemused ja õppesisu

Lõiming

<ul style="list-style-type: none"> • Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> • Loob rütmilismeloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel; • kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; • loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; • kasutab muusika karakteri ja meeoleu väljendamiseks loovliikumist. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapiisasaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
---	--	--

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), 	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeoleu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine. Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled</p>

	<ul style="list-style-type: none"> kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit 	võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine. Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
--	--	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
---------------------------------	----------------

Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: <ul style="list-style-type: none"> noodivältused, rütmifiguurid ja paused laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; <ul style="list-style-type: none"> 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm, helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a; mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, 	Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid. Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. Kehaline kasvatus Rahvatantsud. Kunst Kõlavärv. Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega. Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis
---	---	---

	absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid	
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli	<ul style="list-style-type: none"> • Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	Eesti keel , vene keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus. Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. Matemaatika Loogika, artlusoskus. Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.

5. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
---------------------------------	----------------

<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; • oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, vene keel, kirjandus (5., 6.kl), matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>
---	---	--

LAULMINE

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; • laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoos seisud es tannis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; • oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega; rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (Fr. Pacius), Kooli laul (M. Mardi) “Kas tunned maad?” (F. Berat) 	<p>Eesti keel, vene keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. Kirjandus Laulutekstide autorid. Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. 	<p>Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>
---	--	--

PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato 'des; • seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; • seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid Cduur, a-moll pillimänguga; 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; • tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming

<ul style="list-style-type: none"> • Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> • Loob rütmilismeloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; • kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; • loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; • kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, regivärsse ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinaatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p>
---	--	--

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Leiab iseloomulikke • jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, 	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline). Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti kultuurilugu.</p> <p>Arvutiõpetus</p>

	<p>nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: • rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; 	Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
--	--	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: noodivältused, rütmifiguurid ja paused • 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2osaline lihtvorm, • helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a; • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr 	<p>Eesti keel, vene keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminite seletuste leidmine internetis</p>

	<p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>	
--	---	--

ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb ja avaldab oma arvamust <ul style="list-style-type: none"> muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika Loogika, arutlusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>

6. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
---------------------------------	----------------

<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; • oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi 	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine	Eesti keel, vene keel, kirjandus matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)
---	---	---

LAULMINE

Õpitulemused ja õppesisu

- Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisud es tannis ning tannivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab peast **kooliastme ühislaule:**

Lõiming

Eesti keel, vene keel
Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.

Kirjandus
Laulutekstide autorid.

Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.

Ühiskonnaõpetus
Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.

Kehaline kasvatus
Õige kehahoid ja hingamine.

	Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);	
<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. 	<p>Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; • seostab helistikke Gduur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga. 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>

MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra; väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa 	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob rütmilismeloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p>

		<p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	--	---

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt; 	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus-ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline). Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus</p>

		Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
--	--	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: • Helistikud G – e, F – d; □ kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt; • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll. Bekaar. b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, 	<p>Eesti keel, vene keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants. Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>

	<p> accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara . </p>	
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	

<ul style="list-style-type: none"> Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika Loogika, arutlusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>
--	---	---

III kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud,

Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab õhe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;

- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
- 10) väljendab kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogi vahendeid.

Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

7. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; • oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; • kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; • valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, vene keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus inimeseõpetus bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>

LAULMINE

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
--------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). <p>Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi</p>	<p>Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort) "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks),</p> <ul style="list-style-type: none"> absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete elikõrgustega (g-G²); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	<p>Eesti keel, vene keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p>Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p>Loodusõpetus Liikumine/dünaamika.</p> <p>Inimeseõpetus Õige, vale, normid-reeglid,</p> <p>Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p>Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	

<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; rakendab musitseerides <ul style="list-style-type: none"> akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning Fduur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Loodusõpetus Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.</p>
---	---	---

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: <ul style="list-style-type: none"> (valikuliselt) Idamaad. 	<p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>

OMALOOMING

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
--------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. 	<p>Eesti keel, vene keel Tekstide loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	---	--

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; leiab iseloomulikke jooni teiste maade 	<ul style="list-style-type: none"> Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja <p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p>Kirjandus Teose autor, teksti analüüs.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm,</p>

<p>rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>muusika suursündmuste tundmine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid</i>: poogenpillid viiul, vioola e altviil, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid</i>: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid</i>: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; • on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. 	<p>murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p>Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>
--	---	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; • noodivältused, rütmifiguurid ja pausid • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p>Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; 	<p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	---	--

ÕPPEKÄIGUD

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p>Kunst Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide</p>
		koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

8. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
--------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meelevõime muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; • oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetes; • kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; • valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, vene keel, kirjandus, matemaatika, bioloogia, geograafia, füüsika</p> <p>tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>
<p>LAULMINE</p>		
<p>Õpitulemused ja õppesisu</p>		<p>Lõiming</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; • laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või muusitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; • oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule • rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide häälemurdeperioodil; • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; • osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; • laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn“ (F. Pacius), "Oma laulu ei leia ma üles" 	<p>Eesti keel, vene keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p>Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p>Bioloogia Hingamine, häälehoied (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p>Füüsika heli ja selle</p>

	(V. Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü.Vinter), "Me pole enam väikesed" (A. Oit).	omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.
Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi	<ul style="list-style-type: none"> absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.

PILLIMÄNG

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	
Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpillekaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. 	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika,..

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
--------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Hispaania, Põhja- ja LadinaAmeerika 	<p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
--	--	--

OMALOOMING

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika.</p> <p>Eesti keel, vene keel, Tekstide loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
--------------------------	---------

<ul style="list-style-type: none"> • Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; • väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; • teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; • rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; • leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); • arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; • arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; • eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; • <i>klahvpillid</i>: klaver, klavessiin, orel, akordion; • <i>elektrofonid</i>: süntesaator, elektriklaver; • on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. 	<p>Eesti keel, vene keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p>Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>
---	--	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; 	<p>Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noodivältused, rütmifiguurid ja paused • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist <p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p>Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid.</p>

	<p>tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; • + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; b) spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, pop- ja rokkmuusika, 	<p>Kehaline kasvatus Rahvatants, ladina ja standardtants. Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	--	--

ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<p>Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; • kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p>Kunst Visuaalse muusikelaamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika</p>

		<p>Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	--	--

9. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse; kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, vene keel, kirjandus, matemaatika, ühiskonnaõpetus bioloogia, geograafia, füüsika</p> <p>tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>

LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal- 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava 	<p>Eesti keel, vene keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika</p>

<p>instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause • rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi 	<p>muusikapala stiili; järgib häälehoitu</p> <p>häälemurdeperioodil;</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; • osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; • laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), ""Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A. Oit). • absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); • duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	<p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p>Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p>Bioloogia Hingamine, häälehoit (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p>Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p> <p>Eesti keel, vene keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p>Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>
---	--	---

PILLIMÄNG

Õpitulemused ja õppesisu

Lõiming

<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; rakendab musitseerides akustilise kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning Fduur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Aafrika 	<p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; 	<p>Ühiskonnaõpetus Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika.</p> <p>Eesti keel, vene keel Tekstide loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. 	Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.
--	--	---

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	
<ul style="list-style-type: none"> Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); <ul style="list-style-type: none"> arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; <ul style="list-style-type: none"> eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; eristab kõla järgi pillikoosseise: <p><i>orkestrid:</i> (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);</p> <p><i>ansamblid:</i> (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);</p> eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat 	Eesti keel, vene keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs. Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Ühiskonnaõpetus Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlikkus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud,

	<p>(ooperi, opereti, muusikali ja balleti).</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, ja Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. 	<p>võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p>Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p>Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>
--	--	--

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>Eesti keel, vene keel Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p>Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; • mõistab helistike C–a, G– e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; • kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); 	

	<ul style="list-style-type: none"> • teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; • + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert c) rondo, variatsioon d) džässmuusika, süvamuusika 	<p>Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p>Arvutiõpetus</p> <p>Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	---	---

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinimine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

1. Laulmise hindamise kriteeriumid ja süsteem.

Hinnatakse:

- intoneerimise puhtus ja rütmiline täpsus;
- laulu luuleteksti tundmine;
- heli kvaliteet: väljendusrikkus, emotsionaalsus, iseloomu vastavus laulu kujundlikku sisu,

kõla loomulikkust ja diktsioonilist selgust;
- oskus laulda kollektiivis (kuuldes ennast ja teisi).

Hinne "5":

- laulu meloodilise joone ja teksti tundmine;
- puhas intoneerimine ja rütmiliselt täpne sooritus;
- väljendusrikas sooritus.

Hinne "4":

- laulu meloodilise joone ja teksti tundmine;
- peamiselt puhas intoneerimine, rütmiliselt õige;
- Laulmine ei ole piisavalt väljendusrikas.

Hinne "3":

- on lubatud üksikud ebatäpsused laulu meloodia ja teksti esituses;
- ebakindel ja mitte päris täpne, mõnikord võlts sooritus, on rütmiline ebatäpsused;
- Laulmine on kirjeldamatu.

Hinne "2":

-esitus on ebakindel, võlts, laulutekstis on lubatud suur hulk vigu.

Hinne "1":

- õpilane ei tea laulu teksti või keeldub esitusest.

2. Pillimängu, muusikalist liikumist

Hinnatakse:

- meloodia puhtus ja rütmiline täpsus;
- heli kvaliteet: ekspressiivsus, emotsionaalsus, iseloomu vastavus heliteadmine teose kujundlikule sisule;
- oskus meeskonnas muusikat mängida (kuulda nii ennast kui ka teisi).

Hinne "5":

- puhas meloodia esitus ja täpne rütm;
- väljendusrikas täitmine.

Hinne"4":

- enamasti puhas meloodia esitus, rütmiliselt õige;
- täitmine ei ole piisavalt väljendusrikas.

Hinne "3":

- meloodia esitamisel on lubatud üksikud ebatäpsused;
- rütmi ebakindel ja mitte päris täpne täitmine;
- täitmine on väljendamatü.

Hinne "2":

- esitus on ebakindel, meloodias on lubatud palju vigu.
- suure hulga vigade tegemine rütmis.

Hinne "1":

- õpilane keeldub ülesande täitmisest

KUNSTI AINEKAVA

Üldalused

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Õppesisu ja tegevus ning õpitulemused klasside kaupa

I kooliaste

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;

- 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 7) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

1. klass

Teema: Erinevad kujutamiseobjektid, erinevad kujutamiseviisid.

- **Õppesisu:** Inimeste, olendite, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine kujutluse ja fantaasia järgi, oma elamuse edastamine.
 - Inimese täisfiguur eestvaates, portree eestvaates.
 - Loomad, linnud, okas- ja lehtpuud eri aastaegadel. Tehisvormid: ehitised, sõidukid.

- **Õpitulemused:** Kujutab inimest (täisfiguuri ja nägu, paigal eestvaates) omal viisil temaatilistes kompositsioonides.

- Valib ümbritsevate objektide (loomad-linnud, taimed, ehitused, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja leiab oma võtmed nende kujutamiseks.

Leiab looduse kunstiteosed (kivide, puude kujud ja asendid jne).

Lõiming: loodusõpetus-looduse kunstiteosed, inimene

Teema: Värv Valgus-vari. Kompositsioon. Perspektiiv

- **Õppesisu:** Meeleolu väljendamine värvidega.

Uute värvitoonide saamine (segamine, katmine).

- Punkt, joon, pind (nende karakter).

- Rütmide loomine pinnal ja ruumis, muster.

Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).

- **Õpitulemused:** Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust.

- Iseloomustab temaatilistes töodes värvide abil tegevusaega ja -kohta.

- Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate.

- Leiab vaadeldavatel pildidel peamised tegelased ja objektid. Tõstab oma töödes peamised tegelased ja objektid esile suuruse, asukoha ja värvi abil.

- Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta. Rühmitab kompositsiooni elemente.

Lõiming: vene keel-meeleolu loomine, räägib sellest meeleolust;

Teema: Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Graafilise kujunduse baasvõtted.

- **Õppesisu:** Kujunduskunst, kunstniku roll esemete kujundamisel.

- Tarbevorm. Igapäevaste tarbeesemete välimus ja otstarve.

- Erinevate ruumide ja keskkondade kirjeldamine (tuba, elamu, korter, suvila, kool, muuseum, kaubanduskeskus, linnaväljak, aed, park...).

Raamatukujundus: kaanekujundus, illustratsioon. Lemmikraamatud.

-**Õpitulemused:** Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet.

-Arvestab kujundades ja meisterdades otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust ning selgitab oma valikuid.

Võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni. Nimetab tuntumaid illustraatoreid, valib oma lemmiku ja põhjendab oma eelistust.

Lõiming: vene keel- raamatu lugemine ja illustratsioonidest jutustamine, raamatute illustraatorid,

Teema: Vestlused kunstist

Keskkond: loodus, ehituskunst, disain.

Visuaalne kommunikatsioon ja meedia.

Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Õppesisu: Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. Teose vormistus, pildiraam

Kunstiteoste vaatlus ja analüüs.

- Lähiümbruse skulptuurid, monumendid, arhitektuur).

Mustrid, värvid, rütmid looduses.

Looduse kunstiteosed.

- Animafilmi, mängufilmi, reklaami, muusikavideo, arvutimängu roll erinevate inimeste elus. Muuseumi, galerii olemus.

-**Õpitulemused:** Tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal.

-Toob näiteid erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemisest (raamat, teater, film, reklaam, tegevuskunst jm).

-Elab kaasa kunstides edastatavatele mõtetele ja meeleoludele, austab erinevaid ja isikupäraseid lahendusi.

-Räägib oma loomingu (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

-Võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi.

-Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi.

Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid.

Lõiming: vene keel- jutustab oma loomingulisest tegevusest, kirjeldab nähtud kunstnike teoseid, võrdleb enda ja kaaslaste töid, ajalugu- varasema aja kunstnike looming, loodusõpetus- aastaegade vaheldumine, meedia-film, reklaam, teater muusika

Teema: Maal Joonistamine

Trükkimine

Õppesisu: Põhitöövõtted ja -vahendid

- Kattevärvid. Guašmaali pintsliid, värvi paksus, maalimisvõtted, värvikihi paksus paberil jne. Värvide segamise põhimõtted (heledale tumeda lisamine).

- Kriidi- ja õlipastellidega maalimine (otsa ja küljega, laialihõõrumine).

Värvipliatsiga pinna katmine (õrn ja intensiivne toon, ühtlase pinna saamine). Joonistamine hariliku pliatsi ja viltpliatsitega. Erineva tumedusega pinnad.

Tempel, jäljend. Templitrukk. Pintsliitrukk

-**Õpitulemused:** Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale: kattevärvid, akvarellid, värvi- ja viltpliatsid, kriidi- ja õlipastellid

-Kasutab põhilisi tehnikaid: maalimine, joonistamine, templitrukk, pintsliitrukk

-Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (joonlaud, valib sobiva pintsli jne) ning sobivaid, ohutuid töövõtteid.

-Loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid (ka looduses).

-Hoiab oma töökoha korras

Lõiming: loodusõpetus- kasutab looduslike vahendeid trükkimiseks, pinnamustreid looduses (jäällilled aknal, kivid, liiv jne), tehnoloogiaõpetus- lõikamine, liimimine ;

2. klass

Teema: Erinevad kujutamiseobjektid, erinevad kujutamiseviisid.

- **Õppesisu:** Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste vaatlemine ja omal viisil kujutamine (loovtöodes).

- Tegevuses inimene külgvaates (kõndimas, jooksmas jne). Portree. - Loomad, linnud, putukad, taimed, maapind.

- Ilmastikunähtused (vikerkaar, aastaajad).

Erinevad ehitised (maja, loss, sild jne), masinad.

-**Õpitulemused:** Kujutab inimest (täisfiguuri külgvaates liikumises, nägu-portree) omal viisil temaatilistes kompositsioonides.

-Valib ümbritsevate objektide (loomad-linnud, taimed, kivid, ehitised, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja leiab oma võtted nende kujutamiseks.

Leiab looduse kunstiteosed (kivide, puude kujud ja asendid jne).

Lõiming: loodusõpetus- inimene, loomad, linnud, taimed, kivid, ilmastikunähtused

Teema: Kompositsioon

Värv

Valgus-vari

Perspektiiv

<p>- Õppesisu: Kontuur ja pinnamuster.</p> <p>- Pildi ülesehitus e kompositsioon. Pildipind, objektid ja taust (foon). Korrapärane rütm, ribaornament.</p> <p>- Põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. <i>/Helestamine ja tumestamine/</i>.</p> <p>Suuruse näiline vähenemine kauguses. Silmapiir.</p>
<p>- Õpitulemused: Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate.</p> <p>- Leiab vaadeldavatel pildidel peamised tegelased ja objektid. Tõstab oma töödes peamised tegelased ja objektid esile suuruse, asukoha ja värvi abil.</p>
<p>- Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta.</p> <p>Eristab korrapärast ja vaba rütmi ümbritsevas keskkonnas ja kunstis. Rühmitab kompositsiooni elemente.</p> <p>- Väljendab värvide abil meeoleolu ja räägib sellest meeoleolust.</p> <p>- Iseloomustab temaatilistes töödes värvide abil tegevusaega ja -kohta.</p> <p>- Segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet. Segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed.</p> <p>- Väljendab kujutatava suuruse muutmise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool.</p>
<p>Lõiming: loodusõpetus</p>

Teema: Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Graafilise kujunduse baasvõtted.

<p>- Õppesisu: Eri funktsiooniga ruumide ja keskkondade iseloomulikud sisustus- ja kujunduselemendid.</p> <p>- Erinevad trükised igapäevaelus (raamatud, ajakirjandus, trükireklaam, plakatid, sildid, pakendid, kaardid), märgatavus, eelistused.</p> <p>Kiri: tekst ja pealkiri, kujundatud suur algustäht.</p>
<p>- Õpitulemused: Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet.</p> <p>- Arvestab kujundades ja meisterdades otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust ning selgitab oma valikuid.</p> <p>Võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni. Nimetab tuntumaid illustraatoreid, valib oma lemmiku ja põhjendab oma eelistust</p>
<p>Lõiming: eesti keel- tekst ja pealkiri, suur algustäht, illustraatorid Meedia-ajakirjandus, trükireklaam, plakatid jne</p>

Teema: Vestlused kunstist

Keskkond: loodus, ehituskunst, disain.

Visuaalne kommunikatsioon ja meedia.

Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Õppesisu: Rahvakunst (rahvariided, mustrid, tarbeesemed jne).

- Teoste eksponeerimisviise.

Foto kui kunst, tarbefoto.

Tuttavad teemad, tehnikad ja töövõtted kunstnike töödes.

Linnaruumi (tänav, park, kaubanduskeskus jne) funktsionaalsed kujunduselemendid

(ootepaviljonid, pingid, prügikastid, laternapostid jne) -

Kunst argikeskkonnas, meediakanalites.

Erinevate kunstide (visuaalkunst, muusika, kirjandus, tants) koos esinemine (ooper, ballett, raamat, animafilm, muusikavideo, arvutimäng, reklaam).

-Õpitlemused: Tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiiliidid: arhitektuur, skulptuur, maal.

-Toob näiteid erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemisest (raamat, teater, film, reklaam, tegevuskunst jm).

-Elab kaasa kunstides edastatavatele mõtetele ja meeleoludele, austab erinevaid ja

isikupäraseid lahendusi.

-Räägib oma loomingu (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

-Võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi.

-Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi.

-Jagab oma muljeid rahvuskultuuri teemal, on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.

Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid.

Lõiming: ajalugu- rahvuskultuur
meedia- teater, film, reklaam, video

Teema: Maal

Joonistamine

Trükkimine Pildistamine Digitehnikad

- **Õppesisu:** Maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine.

Maali pinnal värvide segamine.

- Akvarellidega maalimine; akvarellipintsel, sulatamine.

Pastellide, värvi- ja viltpliiatsitega maalilise pinna saamine, värvide segamine (eri värvid üksteise peal, liigutusmehaanika).

Erineva karakteriga jooned. Joontega pinnamustrite loomine.

Naturaaltrükk (puulehed vms).

Monotüüpia.

Fotograafia, kaader. Motiivi valimine. Foto argielus, fotokunst. Pildiseeria

<p>-Õpitulemused: Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale: kattevärvide, akvarellide, värvi- ja viltpliiatside, kriidi- ja õlipastellide.</p> <p>-Kasutab põhilisi tehnikaid: maalimine, joonistamine, naturaalkrõkk</p> <p>-Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (käärid, joonlaud, valib sobiva pintsi jne) ning sobivaid, ohutuid töövõtteid (lõikamisel, värvimisel jne).</p> <p>-Loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid (ka looduses).</p> <p>-Kogub ja kasutab looduslikku materjali loodust säästvalt.</p> <p>Hoiab oma töökoha korras.</p>
<p>Lõiming: tehnoloogiaõpetus- erinevad materjalid, lõikamine</p> <p>matemaatika- mõõtmine</p> <p>Loodusõpetus-looduslik materjal</p>

3. klass

Teema: Erinevad kujutamise objektid, erinevad kujutamise viisid.

<p>-Õppesisu: Elusolendite kujutamine iseloomulikus asendis, paigal ja liikumises (temaatilistes töödes).</p> <p>- Loomad, linnud, putukad. Taimeosad (vars, oksad, võra, lehed jne), loodus eri aastaegadel. Objektide omavahelised suurussuhted. Linn, maastik.</p>
<p>-Õpitulemused: Kujutab inimest (täisfiguuri ja nägu, paigal ja liikumises) omal viisil temaatilistes kompositsioonides.</p> <p>-Valib ümbritsevate objektide (loomad-linnud, taimed, kivid, ehitused, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja leiab oma võtmed nende kujutamiseks.</p> <p>Leiab looduse kunstiteosed (peegeldus, kivide, puude kujud ja asendid jne). Loob loodusmaterjalidest uue tähendusega objekte</p>
<p>Lõiming: loodusõpetus-inimene, loomad-linnud, putukad, taimed, kivid,</p>

Teema: Kompositsioon

Värv Valgus-vari

Perspektiiv

<p>Õppesisu: Vaba rütm, pildielementide rühmitamine -</p> <p>Värvide koostõju.</p> <p>- /Soojad ja külmad värvid/</p> <p>- /värviring/</p> <p>Värvivarjundid looduses, värvid tehiskeskkonnas.</p> <p>Suuruse näiline vähenemine kauguses. Silmapiir.</p>
--

<ul style="list-style-type: none"> - Õpitulemused: Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate. - Leiab vaadeldavatel pildidel peamised tegelased ja objektid. Tõstab oma töödes peamised tegelased ja objektid esile suuruse, asukoha ja värvi abil. - Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta. - Eristab korrapärast ja vaba rütmi ümbritsevas keskkonnas ja kunstis. Rühmitab kompositsiooni elemente. - Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust. - Iseloomustab temaatilistes töödes värvide abil tegevusaega ja -kohta. - Segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet. Segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed - Väljendab kujutatava suuruse muutmise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool. - Väljendab osalise kattumise abil esemete paiknemist pildil üksteise suhtes ees- ja tagapool.
<p>Lõiming: psühholoogia, keskkond</p>

Teema: Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas.
Graafilise kujunduse baasvõtted.

<ul style="list-style-type: none"> - Õppesisu: Loodus- ja tehiskeskonna visuaalse ilme seos inimtegevusega (inimene kui looja ja kasutaja). - Erineva funktsiooniga hooned ja ehitised (lähiümbruses). - Teksti kujundamine. Arvutikiri.
<p>Kujundamine teatris: lavakujundus, dekoratsioon, kostüüm, grimm jne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Õpitulemused: Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskonna visuaalset ilmet. - Arvestab kujundades ja meisterdades otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust ning selgitab oma valikuid. - Võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni. Nimetab tuntumaid illustraatoreid, valib oma lemmiku ja põhjendab oma eelistust.
<p>Lõiming: eesti keel-raamatu tekstid, illustraatorid Loodusõpetus- vaatleb ja kirjeldab loodus-ja tehiskeskonda</p>

Teema: Vestlused kunstist
Keskkond: loodus, ehituskunst, disain.
Visuaalne kommunikatsioon ja meedia.
Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Õppesisu: Kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal, graafika.

- Arvuti kui vahend teose tegemiseks v esitamiseks. Maakunst. Lume-, tule-, valgusteosed.

Kesksed objektid, pildielementide paigutus, värvivalik.

Erinevad hooned ja ehitised: erinev funktsioon (kool, kirik, sild, mast jne),

vanus, materjalid, huvitavad detailid). Sildid ja märgid.

- Reklaamide, ajakirjanduse, veebilehtede mõju, märgatud elemente.

- Eeskujud, iidolid, moed, nende kohta info saamise kanalid. Ühine ja isiklik maitse.

Kunstiportaalid, virtuaalsed galeriid.

- **Õpitulemused:** Tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal.

- Toob näiteid erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemisest (raamat, teater, film, reklaam, tegevuskunst jm).

- Elab kaasa kunstides edastatavatele mõtetele ja meeleoludele, austab erinevaid ja isikupäraseid lahendusi.

- Räägib oma loomingust (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

- Võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi.

- Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi.

- Jagab oma muljeid rahvuskultuuri teemal, on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.

- Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid.

Lõiming: eesti keel- rahvuskultuur, võrdlen enda ja kaaslaste töid, räägib oma töödest, kirjeldab kunstiteoseid, kirjandus

Meedia- visuaalne kunst, teater, film, reklaam Muusika

Teema: Maal

Joonistamine

Trükkimine Pildistamine Digitehnikad

- **Õppesisu:** Kattevärvid.

- Akvarellmaal, kihiti maalimine. Akvarelli kombineerimine teiste vahenditega (õlipastelliga alla joonistamine, pinna täiendamine kuival maalides, viltpliatsitega jne).

- Kriidi ja õlipastellid. Ülemaalimine/-joonistamine. - Segatehnikad.

Vilt- ja värvipliatsite kombineerimine.

(võimalust mööda) Erinevaid joonistusvahendeid (süsi, tušš, arvutiprogrammid...)

Paljundusgraafika, kliše, tõmmis. Papitrükk, materjalitrükk.

Pildi skaneerimine (digitaliseerimine), arvutis täiendamine.

<p>-Õpitulemused: Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale: kattevärvide, akvarellide, värvi- ja viltpliiatside, kriidi- ja õlipastellide, paber, papp.</p> <p>-Kasutab põhilisi tehnikaid: maalimine, joonistamine, trükkimine (nt templi-, materjali-, papitrükk jne).</p> <p>-Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (käärid, joonlaud, valib sobiva pintli jne) ning sobivaid, ohutuid töövõtteid (lõikamisel, liimimisel, värvimisel jne). - Loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid (ka looduses).</p> <p>-Kogub ja kasutab looduslikku materjali loodust säästvalt.</p> <p>Hoiab oma töökoha korras.</p>
<p>Lõiming: arvutiõpetus-pildi skaneerimine, arvutis täiendamine</p> <p>Tehnoloogiaõpetus-lõikamine, liimimine,</p> <p>Matemaatika-mõõtmine</p> <p>Loodusõpetus- looduses olevad pinnamustrid, loodusliku materjali kasutamine</p>

II kooliaste

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- 8) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas.

4. klass

Teema: Erinevad kujutamise objektid, erinevad kujutamise viisid.

<p>-Õppesisu: Inimese kujutamine tegevuses, erinevas elu- ja töökeskkonnas.</p> <p>Objektide kujutamine vaatluse, võrdlemise ja mälu põhjal, endale oluliste visuaalsete tunnuste järgi.</p>

<p>-Õpitulemused: Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid.</p> <p>-Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.</p> <p>-Kujutab veenvalt inimest erinevas asendis ja tegevuses.</p>
<p>-Leiab vaatluse ja võrdluse teel inimese vanust, rassi, rahvust, erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides.</p> <p>-Kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes.</p>
<p>Lõiming: loodusõpetus-inimene, matemaatika-mõõtmine, suurusuhted,</p>

Teema: Kompositsioon

Värv. Valgus-vari

Perspektiiv

<p>-Õppesisu: Kompositsiooni elemendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne).</p> <p>-Kompositsiooni tasakaal, tervik. Pildi dominant.</p> <p>-Ühe värvi erinevad varjundid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline); nimetamise võimalusi (taevasinine, sidrunkollane jne).</p> <p>Valguse ja värvide muutumine looduses päeva/aasta jooksul.</p> <p>Plaanilisus pildi pinnal.</p>
<p>-Õpitulemused: Saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku.</p> <p>-Leiab pildis peamise (dominandi), rõhutab seda teadlikult oma töödes.</p> <p>-Katsetab eeltööna erinevaid kompositsioonilisi lahendusi.</p> <p>-Eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone.</p> <p>-Eristab piiratud ja piiramata pinda, leiab neid ümbritsevast keskkonnast. Loob võrgustiku abil piiramata pindu.</p> <p>-Segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone. Moodustab varjundit kirjeldavaid värvinimetusi tuntud asjade kaudu.</p> <p>-Saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel.</p> <p>-Kasutab maalimisel piiratud värvivalikut</p> <p>Kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti.</p> <p>-Eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses.</p>
<p>Lõiming: loodusõpetus-valguse ja värvide muutumine looduses päeva/aasta jooksul, erinevad värvivarjundid looduses</p>

Teema: Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas.

Graafilise kujunduse baasvõtted.

<p>- Õppesisu: Ruumi kujunduse seos otstarbega (oma tuba, klass, mänguväljak jt). Tarbekunsti liigid (keraamika, klaasikunst, nahakunst, ehtekunst).</p>
<p>-Õpitulemused: Kirjeldab keskkonna ja/või ruumi kujundust esteetilisuse ja praktilisuse seisukohast. -Selgitab inimese tegevuse osa ja vastutust keskkonna esteetilises ilmes. Leiab rahvakunsti esemetelt iseloomulikud motiivid, kasutab neid loovalt esemete ja ornamendi kujundamisel.</p>
<p>Lõiming: vene keel-rahvakunst, tehnoloogiaõpetus-rahvakunsti motiivid</p>

Teema: Vestlused kunstist

Keskkond: loodus, ehituskunst, disain.

Visuaalne kommunikatsioon ja meedia.

Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

<p>Õppesisu: Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Linna- ja taluarhitektuur. - Virtuaalne kunst. - Tegevuskunst. Idee esitamine joonise v maketina. Kujundusvõtteid arvutimängus, filmis, reklaamis jne. Mõisted: Visand, kavand. Molbert. Portfoolio.</p>
<p>-Õpitulemused: Iseloomustab kunstiilike (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) ja nende väljendusvahendeid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne). -Eristab maalikunsti žanre (portree, maastik, natüürmort). -Toob kunstiteost kirjeldades esile nii sisulisi kui vormilisi elemente. -Kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas. -Väärtustab oma(rahvus)kultuuri kõrval kohalikku (elukoha) kultuuri. Hindab erinevusi rahvuskultuurides kui väärtusi. -Suhtub mõistvalt ja kriitiliselt enda ja teiste töödese ning ümbritsevasse kunsti (sh massimeedia, kommertskunst). -Nimetab muuseumide ja galeriide funktsioone, oskab neis käituda. -Jälgib, et oma tegevusega ei kahjusta kultuuriväärtusi ja autori õigusi.</p>
<p>Lõiming: ajalugu-rahvakunst, arhitektuur, meedia-film, reklaam, arvutiõpetuskujundusvõtted arvutimängus</p>

Teema: Maal Joonistamine

Trükkimine.

Pildistamine Digitehnikad

<p>- Õppesisu: Maalimine kattevärvide ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega.</p> <p>Akvarellitehnikad: kihiti märjalt märga maalimine, pinnaefektide loomine. -</p> <p>Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Faktuurid.</p> <p>- Grafiitpliiatsite tähistused.</p> <p>Arvuti joonistusprogramme. Raster- ja vektorgraafika eripärad ja võimalused</p> <p>Graafikatehnikad: kõrgrükk (nt papi-, materjali-, linoolrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).</p> <p>- Foto. Sama objekti pildistamine (eri vaatenurgast, eri kella- v aastaajal).</p> <p>- Olulisemad pilditötlusvõtted.</p> <p>Video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.</p>
<p>- Õpitulemused: Kasutab paindlikult, ka omavahel kombineeritult, erinevaid tehnikaid ja materjale. Loob erinevaid tekstuure ja faktuure.</p> <p>-Eristab mahulist vormi (ümarplastika, reljeef) tasapinnalisest vormist.</p> <p>-Selgitab graafika kui trükitehnika olemust.</p> <p>-Kavandab lähtuvalt materjali, tehnika ja/või tehnoloogia eripäradest.</p>
<p>-Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, trükipress, fotoaparaat, arvuti jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.</p> <p>-Kasutab loovalt jääkmaterjale, kogub paberi jäägid ümbertöötlemiseks.</p> <p>Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.</p>
<p>Lõiming: arvutiõpetus-arvuti joonistusprogrammid, fotode tötlus, fotograafia- pildistamine, meedia- video, animatsioon</p>

5. klass

Õppesisu ja -tegevus	Õpitulemused
Sisuküsimused (jutustus, teose mõte, sõnum)	
Piltjutustustes (koomiks, film, fotoseeria, reklaam), plaanide vaheldus, meeolelu ja pinevuse loomine.	1) Tunneb lugude, sõnumite ja emotsioonide vahendamise võtteid ning vahendeid läbi aegade.
Vormiküsimused (kujutamiskiivid, ruum, värv, kompositsioon)	
• Täisfiguuri ja näo proportsioonid.	2) Omandab teadmised inimfiguuri 3) proportsioonidest ja oskab seda kujutada lihtsustatud skeemi alusel,
	tunneb inimese näo proportsioone ja oskab neid kujutada otse- ja külgvaates.
• Esemekujutamine vaatluse järgi.	4) Oskab mitmesuguseid vorme kujutada eelneva analüüsi ja vahetu vaatluse järgi.
• Sümmeetria ja asümmeetria.	5) Tunneb sümmeetria ja asümmeetria mõistet ja oskab kasutada.

• Erinevad kompositsioonilised lahendused.	6) Oskab edasi anda tegelaste proportsionaalsust ja karakterit figuuri kaudu, tegevust liikumisasendite kaudu, tegevuskohta siseruumi või maastiku kaudu ning kujutada tegevusaega.
• Värvusõpetus.	7) Tunneb ja oskab segada kolmanda astme värvusi. 8) Oskab erineva heletumedusega esemeid kujutada, samuti värvitonaalsusastmeid, ka monokroomselt maalides.
• Ruumilisus pildil.	9) Oskab vormide ruumilisust kujutada 10) Modelleerimine grafiitpliiatsi, söe, guašši, akvarelli ja muude vahenditega. 12) Oskab edasi anda esemete ruumilisust, tunneb pöördkehi.
Disain (tarbevormid, graafiline disain, keskkonnad)	
• Moodul, moodulsüsteemid (nt. lego, mööbel).	1) Tunneb mooduli mõistet, oskab kujundada pinnalisi ja ruumilisi dekoratiivseid kompositsioone.
• Raamatukujundus (köide, kaas, illustratsioon, initsiaal, vinjett, eksliibris).	2) Teab raamatukujundusega seotud termineid.
• Elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu (kasutusmugavus, toimivus).	3) Tunneb kunsti väljendusvahendeid, keskkonna kunstilise kujundamise (disaini) mõiste täiendav tundmaõppimine.
Kunstimaaailm (kunstiteosed, loomisprotsess, kunstilugu, kunstikeskkonnad)	
	1) Tutvub kunstipärandiga. 2) Tunneb kaasaegseid kunstitehnikaid ja materjale. 3) Tunneb kunstiteose erinevaid vorme, väljundeid, esitlusviise. 4) Oskab kunstiteost vaadelda ja analüüsida sisu ja teostuse poolest. 5) Oskab pöörata tähelepanu keskkonna kujundusele.

6. klass

Õppesisu ja -tegevus	Õpitulemused
-----------------------------	---------------------

Sisuküsimused (jutustus, teose mõte, sõnum)	
Kunstiteose teema ja pealkiri. Piltjutustusi kunstoost (nt. erinevad stseenid keskaja maalil, egiptuse friisid, surmatants vms.).	Tunneb lugude, sõnumite ja emotsioonide vahendamise võtteid ning vahendeid läbi aegade.
Vormiküsimused (kujutamiskiivid, ruum, värv, kompositsioon)	
Inimeste eripära (vanus, rass, rahvus jm) kujutamine lihtsustatult.	Leiab vaatluse ja võrdluse teel inimese vanust, rassi, rahvust, erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides.
Liikumise kujutamine, liikumise mulje loomine, animatsiooni põhimõte.	Oskab liikumist ja tegevust kujutada, arvestab figuuri kujutamisel pea suurust ning keha pikkust ja elementide vahelisi suurusuhteid
Piiratud ja piiramata pinnad.	Tunneb piiratud ja piiramata pinna mõistet ja oskab neid võrgustiku abil luua.
Dünaamiline ja staatiline kompositsioon.	Oskab luua dünaamilise ja staatilise kompositsiooni, saavutab kompositsiooni tasakaalu.
Koloriit (sh. soe ja külm), värviharmoniad	Tunneb koloriidi ja värviharmonia mõistet ning oskab neid värvidega segada.
Vastandvärvid.	Tunneb vastandvärvuste mõistet ja oskab neid segada.
Varju tekkimine, langev vari (nt. varjuteater, siluetid).	Oskab langevat varju kujutada ja tekkimise põhimõtet selgitada.
Kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.	Oskab edasi anda esemete ruumilisust, arvestades vormi näilist muutumist ja nende asukohta silmapiiri suhtes.
Disain (tarbevormid, graafiline disain, keskkonnad)	
Traditsioon ja uuenduslikkus disainis (tuntud tootemargid, uus vorm, materjal, funktsioonid).	Kirjeldab keskkonna kujundust esteetilisuse ja praktilisuse seisukohast.
Pakend, ümbris (vorm, kiri, värvilahendus, seos tootega).	Oskab analüüsida trükise kujunduse osi ja terviklahendust.
Kirja kujundamine (jooniskiri, fantaasiakiri).	Oskab luua isikupärase šrifti.
Sama funktsiooniga esemete disaini võrdlus.	Tunneb vormi, otstarbe ja tehnoloogia seoseid ning arvestab nendega kujundamisel.
Kunstimaailm (kunstiteosed, loomisprotsess, kunstilugu, kunstikeskkonnad)	

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed maailmas.	Tutvub kunstipärandiga
Kunstiteose unikaalsus ja/või paljundatavus (originaal, koopia, reproduktsioon, tiraaž, seeria, võltsing).	Tunneb kaasaegseid kunstitermineid, oskab eristada originaali reproduktsioonist
Grafiti	Tunneb kunstiteose erinevaid vorme, väljundeid, esitlusviise.
Konkreetne ja abstraktne kunstis.	Oskab kasutada ainealaseid mõisteid.
Kujundite, märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	Oskab filme, arvutimänge, koomikseid, reklaame kriitiliselt võrrelda ja pildikeelt uurida.

III kooliaste

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- 3) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- 4) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- 5) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- 6) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

7. klass

Õppesisu ja -tegevus	Õpitulemused
Vormiküsimused (kujutamiskiivid, ruum, värv, kompositsioon)	
• Kujutatavate vormide lihtsustamine, üldistamine.	1) Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.

• Kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis): üldplaan, detail.	2) Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet, peab silmas uuenduslikkust, esteetilisust.
• Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal.	3) Segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone.
• Pildi värvianalüüs.	4) Oskab moodustada varjundit kirjeldavaid värvinimetusi.
• Erinevad värvinimed	5) Teab ja kasutab erinevaid värvinimesid. (ooker, türkiis jne.).
• Õhu- ja värviperspektiiv.	6) Tunneb õhu- ja värviperspektiivi ja oskab pildipinnal kujutada.
• Joonperspektiiv ühe koondumispunktiga.	7) Oskab kasutada perspektiivivõtteid.
Disain	
• Märk ja sümbol (logo, piktogramm, peremärk).	1) Tunneb graafilise kujunduse baasvõtteid.
• Kirjatüübi (šrifti, fondi) valik vastavalt kontekstile. Kirjaoptika.	2) Oskab kujundada trükist vastavalt kompositsiooni reeglitele.
Kunstiteosed, loomisprotsess, kunstilugu, kunstikeskkonnad	
• Kunstipärand	1) Tutvub erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näidetega. 2) Tunneb kaasaegseid kunstitehnikaid ja materjale. 3) Oskab kunstiteost vaadelda ja analüüsida.
• Autori seos kujutatava sündmuse, inimese ja kunstistiiliga.	4) Suhtub mõistvalt ja kriitiliselt enda ja teiste töödesse ning ümbritsevasse kunsti (shmassimeedia, kommertskunst).
• Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele, sihtgrupile.	5) Oskab kasutada tehnilisi abivahendeid vastavalt vajadusele ja võimalusele. 6) Oskab kasutada visandit kui eeltöö abivahendit.
• Autoriõiguste kaitse probleeme.	10) Jälgib, et oma tegevusega ei kahjustaks kultuuriväärtusi ja autori õigusi.

8. klass

Õppesisu ja -tegevus	Õpitulemused
Sisuküsimused (jutustus, teose mõte, sõnum)	

• Sündmuste kujutamine, kunstniku vaatenurk.	1) Tunneb lugude, sõnumite ja emotsioonide vahendamise võtteid ning vahendeid läbi aegade.
• Sümbolite tähenduse muutumine (nt. vikerkaar, haakrist, viisnurk).	2) Tunneb ajastuid ja analüüsib neid arvestades sisu, vormi, konteksti ja otstarvet.
Vormiküsimused (kujutamiskiisid, ruum, värv, kompositsioon)	
• Vormide allutamine kindlale stiilile.	1) Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi ja ajastute stiile.
• Vormi deformeerimine karakterisuse huvides.	2) Mõistab deformatsiooni olulisust, peab silmas karakterisust, uuenduslikkust, esteetilisust.
• Kompositsiooniskeemid (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige).	3) Tunneb kompositsiooniskeeme.
• Värv ja värvus.	4) Oskab selgitada nende mõistete erinevust.
• Värvide optiline segunemine.	5) Tunneb värvusõpetust, kasutab maalidel värvide optilise segunemise põhimõtet.
• Varju värvid (maalidel, fotodel, looduses).	6) Oskab jälgida varju värve nii kunstnike teostel kui looduses.
• Varjude rütmid, vari kompositsioonelemendina.	7) Määrab valgused ja varjud (langeva ja omavarju) ning kasutab neid objektide ruumilisel kujutamisel.
• Perspektiiv kahe koondumispunktiga.	8) Oskab joonistada objekti perspektiivi kasutades kahte koondumispunkti.
• Komplekt, ansambel	9) Oskab luua terviku, arvestades funktsionaalsust ja esteetilisust.
• Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus.	10) Tunneb graafilise kujunduse baasvõtteid ning oskab selgitada

9. klass

Õppesisu ja -tegevus	Õpitulemused
Sisuküsimused (jutustus, teose mõte, sõnum)	
• Allegooria ja tsitaat kunstis.	1) Tunneb lugude, sõnumite ja emotsioonide vahendamise võtteid ning vahendeid läbi aegade.
Vormiküsimused (kujutamiskiisid, ruum, värv, kompositsioon)	

• Realism, abstraherimine, abstraksionism.	1) Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi ja ajastute stiile.
• Liikumise kujutamise viise, liikumisillusioonid (nt. futurism, animeerimine, õp-kunst).	2) Mõistab deformatsiooni ja korduste olulisust, peab silmas karakteersust, uuenduslikkust, esteetilisust.
• Kompositsioonelemendid ja teose ülesehitus ruumilises teoses (skulptuur, arhitektuur, disain).	3) Tunneb kompositsiooniskeeme.
• Värvide psühhofüsioloogiline mõju (sh. külmad-soojad, eenduvad-taanduvad, kerged, rasked värvid).	4) Analüüsib objektidel, pildidel, ruumis värvide psühhofüsioloogilist ja vastastikust mõju.
• Esemete modelleerimine pinnal valguse ja varjuga.	5) Määrab valgused ja varjud (langeva ja omavarju) ning kasutab neid objektide ruumilisel kujutamisel.
• Erinev vaatepunkt (konna- ja linnuperspektiiv), rakurss.	6) Oskab joonistada objekti erinevaid perspektiive.
Kunstimaaailm (kunstiteosed, loomisprotsess, kunstilugu, kunstikeskkonnad)	
• Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.	1) Tutvub kunstipärandi ja kaasaegse kunstiga, oskab ideest ja eesmärgist lähtuvalt kontseptsiooni selgitada.
• Tegevuskunst (häppening, performance).	2) Mõistab, et tänapäeva kunst väljendub paljudes erinevates meediumides ja kõnetab vaatajat.

Lõiming - 5.kl 6.kl 7.kl 8.kl 9.kl	
Ajalugu	Võetakse eeskuju ajaloost, tutvutakse pisteliselt erinevate kunstivooludega, kultuuridega ning nende näidetega.
Ühiskonnaõpetus	Õpitakse tegema vahet faktil ja arvamusel- reklaami manipuleeriv olemus, kommerts, autoriõigus, vastutus jne. Kodumaa tavad ja pühad.
Kirjandus	Sõnade mitmetähenduslikkus, lausetest moodustuvad kujutluspildid. Naljad mõistatused, võrdlus, traagiline, koomiline. Arvustuse kirjutamine
Matemaatika	Geomeetrilised kujundid, sümmeetria, pinnalaotus, loogiline mõtlemine, seoste loomine
Loodusained	Lähiümbruse uurimine ja vaatlemine, leppemärgid, faktuur, tekstuur
Füüsika	Optika, valgus ja värvid, peegeldumine, täis- ja poolvari, ekraan jne
Keemia	Värvide lahustumine
Käsitöö /tehnoloogia	Disaini ja kujundusprobleemid, leiutamine
Kehaline kasvatus	Kehatunnetus, tähelepanu, proportsioonid, lihased, miimika jne.

Muusika	Kujundlik mõtlemine, väljendusvahend, omakultuuri võrdlus kaugemate maade rahvastega
Informaatika	Tekstide, piltide, videote paigutamine esitlusprogrammidesse, lihtsamate kujundusprogrammide kasutamine (Paint, Photoshop jne.) Vabavara kasutamine kasutamine jne.

Hindamine

Praktilised loov- ja õppetööd

Hinnang "5"

- õpilasel on vajalikud materjalid tunniks, ta on iseseisev töö tegemisel;
- teab töövõtteid materjali ja tööriistadega;
- toode on tööülesande kohaselt kvaliteetne ja korralik; töökoht on vajalikus korras, järgib tööprotsessis ohutusnõudeid.

Hinnang "4"

- õpilasel on vajalikud materjalid tunniks, ta on iseseisev töö tegemisel;
- teab materjaliga töötamise võtteid, kuid on märkusi toote kvaliteedi ja korrektsuse kohta;
- töökoht on vajalikus korras, järgib tööprotsessis ohutusnõudeid.

Hinnang "3"

- õpilasel on tunni materjalid osaliselt olemas, ta ei saa ise tööd teha;
- toode on tehtud ebakvaliteetselt, töökoha sisu kohta on märkusi;
- omab rikkumisi ja tähelepanekuid ohutusnõuete täitmise kohta.

Hinnang "2"

- õpilasel puuduvad tunni materjalid ja ta ei saa tööga hakkama;
- ei järgi ohutusnõudeid.

Hinnang "1"

- täielik teadmiste puudumine peamistest joonistamispeähimõtetest ja loova lähenemise puudumine püstitatud ülesannete lahendamisel.